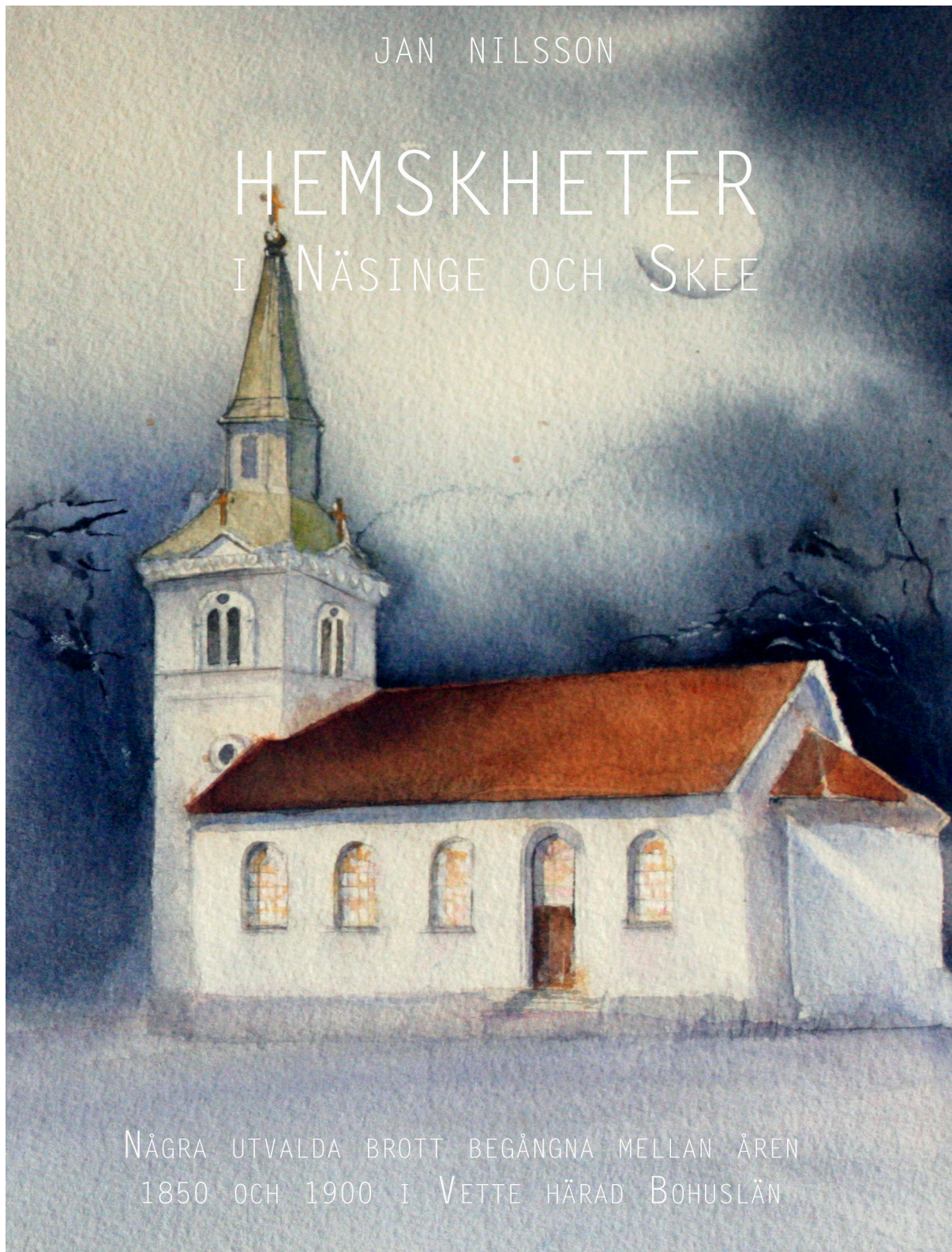

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I NÄSINGE OCH SKEE

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

7. BARNAMORD
BEGÅNGET: 1850
GÄRNINGSMAN: HELENA GUESDOTTER I REMNE

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

1850 den 20 Juli**No 132**

Kronolänsmannen C G Ljungqvist företräder och omnämner; att Ordningsmannen Olaus Christensson i Remne sistlidne gårdagsafton häktat pigan Helena Gudesdotter från nämnda hemman får det hon skall onsdagen den 17 i denna månad, sedan hon af oloflig beblandelse blifvit hafvande, och sådant ej före födelsen uppenbarat; sökt enslighet wid sjefva födelsen och derefter med fullt uppsåt afdagatgit sitt foster; anhållande Ljungqvist därför nu om rannsaking med bemälda Helena Gudesdotter, som af Olaus Christensson för Rätten inställes.

Olaus Christensson upplyser, att han för någon tid tillbaka misstänkt det Helena Gudesdotter wore med foster rådd, af hvilken anledning han, då han sistlidne Thorsdag märkte att Helena Gudesdotter ej hade sitt wanliga utseende, frågat henne om hon icke blifvit med foster förlöst, att Helena Gidesdotter nekat dertill och sagt sig aldrig varit hafvande, att hon samma dag utan lof begifvit sig bort från sin tjenst hos Sifwer Andersson i Remne, hvilket hennes beteende ännu mer styrkt Olaus Christenssons misstankar att han derföre tillika med Hans Hansson äfwen i Remne på flere ställen anställt spaningar efter henne, och sålunda slutligen i går afton träffat henne gömd på vinden af ett afläget beläget torp, att hon då på Olaus Christenssons och Hans Hanssons alfvarliga föreställningar bekänt, det hon föregående Onsdagsmorgon upp i en bergsklyfta nära hemmet framfödt ett foster hwilket hon genast efter födelsen aflifvat, att de derpå följde henne till det ställe der brottet föröfwats och funno ett nyfödt och liflöst barn doldt under en stor sten, att barnet, som hade en linnetröja hådt lindad om halsen, skenbarligen deraf blifvit strypt, och att Olaus Christensson fördt barnet med sig hit samt ansett sig skyldig till följd af hwad sålunda förekommit, genast inmana Helena Gudesdotter i häkte.

Helena Gudesdotter berättar, att hon är född år 1814 på hemmanet Bergeröd i Nafverstad socken, Bullarens härad, her hennes fader Gude Thorn och moder Anna Andersdotter då bodde, att modren aflidit för omkring sex år sedan, hwaremot fadren ännu lefver och bor på hemmanet Långewall i nämnde socken, att hon vistats hemma till sju års ålder då hon kom till sin faders systrar Anna och Sara Hafvardsdöttrar boende i Sör Ramdal der hon qvarblef i sex års tid, hwarefter hon trenne år tjenade hos Anders Persson i Flötemarken, att hon sedermera återwände till faderssystrarne, hos hwilka hon då qwrblef ett år och under hwilken tid hon för första gången, vid 17 års ålder begick H H Nattward i Nafverstads församlings kyrka; att hon derefter tjenade: ett år hos Axel Andersson i Skrammestad, fem och ett halft år hos Berndt Rasmusson i Torp samt tre och ett halft år hemma hos fadren, att hon äfwen förut tjenat kortare tider på några andra ställen, dem hon nu ej kan påminna sig, att hon från fadren flyttat till sin nuvarande husbonde Sifwer Andersson i Remne, der hon nu tjenat tre år, och att hon aldrig tillförne varit för brott tilltalad eller straffad.

Angående ifrågavarande brott uppgifwer Helena Gudesdotter, att hon blifwit hafvande genom oloflig beblandelse med en person hwars namn hon ej nu will ange, att hon nästlidne Onsdagsmorgon börjat känna barnafödelsens smärtor och derför, utan att närmare uppgifwa beskaffenheten af sitt lidande eller för någon hafwa uppenbarat det hon wore med barn rådd, sagt till sin husbonde att hon kände sig illamående, att hon derefter bortgått och uppsökt en afsides belägen bergsklyfta, der hon framfödde ett foster, hwilken hon, när hon förnam det vara wid lif, på det fått afdagataga, att hon wirade en linnetrasa om dess hals och sålunda strypte det, hwarefter hon dolde fostret under en sten, att hon

efter fullbordande af detta brott återgick hem, der hon utan att gifwa tillkänna hwad som händt, som wanligt förrättade små sysslor, till dess Ordningsmannen Olaus Christensson anlände till gården och efter någon stunds uppehåll frågade henne om hon ej framfödt foster, hwartill hon då nekade, att hon emellertid började frukta upptäckt och derföre samma dag aflägsnade sig från hemmet och gömde sig på ett aflägset ställe, der hon dock i går afton anträffades af Olaus Christensson och Hans Hansson, för hwilka hon då utan tvekan bekände sitt brott samt anvisade det ställe der hon dolt fostret.

Utslag

På det Åklagaren må erhålla tillfälle, att anskaffa Prestbevis om Helena Gudesdotter samt inkalla de personer, hwilkas hörande i målet kan anses af nöden, låter Härads Rätten ransakningen hwila till Onsdagen den 7de nästa Augusti, hwaremellertid Helena Gudesdotter skall förwaras i Härads häktet på Gästgifwargården Wik, dit hon nu afföres; skolan- de wederbörande Provincialläkare, genom Åklagarens försorg, anmodas ofördröjligen anställa Medico legal besigtning å det döda barnets kropp, samt sist å ofwan sagde dag det öfwer besigtningen hållne protokollet till Domhafvanden aflemnas.

v281396.b5490

1850 den 7 Augusti

Nr 3

Genom beslut, den 20 nästlidne månad, antecknadt under No 132 af Domboken för det hållna lagtima ting hade Härads Rätten bestämt denna dag för vidare handläggning af ransakningsmålet angående Pigan Helena Gudesdotter från Rämne, af Krono Länsman- nen C. G. Ljungqvist tilltalad och häktad för det hon af oloflig beblandelse blifwvit haf- wande, skall dess framfödda foster afdagatagits och å lön lagt; Och inställde sig, efter up- prop, såväl bemälde åklagare samt Ordningsman Olaus Christensson i Rämne, hwilken senare brottet upptäckt och vid Rätten angifwit, som och Helena Gudesdotters förre hus- bonde Sifwer Andersson i Rämne, af Åklagaren inkallad för att i saken höras och efter förekommande omständigheter sjelf ansvar stånda för medverkande af eller delaktighet uti brott, hwarföre Helena Gudesdotter wore under tilltal, hwarjemte denna senare från häktet förehämtades.

Sedan Sifwer Andersson, på tillsägelse, afträdt, förekallades Helena Gudesdotter som, wid vidhållande af sin förut afgifne berättelse på framstälde frågor vidare upplyste: att sedan hon som redan år 1844, under wistelsen i hemmet framfödt ett oäkta barn, i dopet kal- ladt Johanna, hwilket ännu lefwer och i födelseorten njuter omvårdnad, men för hwilken lägersmålsförseelse hon dock ej warit tilltalad derefter i Oktober månad 1846 inträdt i tienst hos Sifwer Andersson hwars hustru kort förut aflidit, samt i början af påföljde året blifwit af husbonden lägrad, hade, då hon mot hösten sistnämnde år märkt sig wara haf- wande och derom underrättat Sifwer Andersson, denne, under samtal härom med Helena Gudesdotter, lika med henne, ansett bäst wara om fostret kunde fördrifwas för undwi- kande af den skam, som detsammas framfödande i Sifwer Anderssons hus skulle för dem bägge medföra, uppmanat Helena Gudesdotter, att, såsom verkande medel till fostrets förtidiga afgang, intaga quicksilfwer; hwilket råd Helena Gudesdotter efterföljt och sedan Sifwer Andersson anskaffat quicksilfwer i twenne mindre, dermed påfyllde, gåspennor,

intagit detsamma, dock utan att den åsyftade verkan deraf syntes hafwa följt, enär hennes hafvandeskap tilltagit till början af December månad, då hon en dag märkt förlossningen nalkas och derföre, äfwen efter samråd med Sifwer Andersson, utgått till en å utmarken, ehuru på föga afstånd från åbyggnaderna, belägen bergsklyfta, der hon framfödt ett barn, som dock vid födelsen varit dödt, och hwilket hon å stället qvarlämnat, dolt under några stenar; att sedan hon, under fortsatt vistelse i Sifwer Anderssons tjenst, i början af hösten sistlidet år, ånyo blifvit af husbonden lägrad, hade denne, vid ett tillfälle i början af innevarande år, då Helena Gudesdotter för honom upptäckt att hon åter wara hafvande, förmått henne, att, till fostrets fördrifvande, intaga qwicksilfver till lika myckenhet som första gången, hwilket Sifwer Andersson jemväl nu anskaffat, men hwaraf någon verkan ej heller denna gång förmärkts; att kort efter sistlidna Midsommar, då Helena Gudesdotter förmodat, att med förlossningen ej längre kunde dröja hon åter derom samtalat med Sifwer Andersson, hwarvid dem emellan beslutat, att det blifwande barnet ej fick komma till lif, ehuru någon öfverenskommelse angående sättet för barnets afdagatagande ej skett; att hon Onsdagen den 17 i sistlidne månad, kl 5 på morgonen insläppt kreaturen, ...

.....
sida saknas
.....

v281396.b5510

1850 den 7 Augusti

...antagit tjenst hos Bonden Jan Johansson i Gisleröd och efter ett års vistelse derstädes, flyttat till sin faders broder Andreas Johansson i samma hemman, hos hwilken han äfwen tillbringat ett år; att han sedermera återflyttat till föräldrarne, dem han biträdt i åkerbruket till 1822, då han inköpt deras hemman; att sedan hans föräldrar, hvilka hos sonen fortfarande qvarbott, aflidit, fadren 1826 och modren 1838, hade han sistnämnda år försålt sin hemmansdel i Gubberöd och inköpt den han nu äger uti hemmanet Rämne inom Skee församling; att han år 1828 ingått äktenskap med Greta Andersdotter, som i Maj månad 1847 afled, efterlemnande fyra minderåriga barn, samt att han aldrig tillförne varit för någor brott tilltalad mindre straffad.

Widare berättade Sifwer Andersson: Efter hustruns död, hade han, som förut ej haft tjenstefolk utan sjelf tillika med sin hustru förrättat allt åkerbruksarbete på gårderna, sett sig nödsakad anläga någon qvinnsperson att förestå hushållet och vårda barnen, samt dertill lejt Helena Gudesdotter, som trenne veckor efter Midsommaren 1847 inflyttat i huset, och för emot öfverenskommen betalning qvarblifwit till den 24 Oktober samma år, då hon emottagit städja och sedermera, i egenskap af tjenstehjon, vistats hos Sifwer Andersson i trenne år eller till den 24 sistlidne Okrober, då Sifwer Andersson väl uppsagt henne ur tjensten, emedan hon af sjuklighet, som under sista tjensteåret tillkommit, och som yttrat sig uti värk och svaghet i armarna, varit till arbete mindre förmögen, men likaväl tillåtit henne att fortfarande bo i Sifwer Anderssons hus, hos hwilken hon jemväl detta år varit skattskrifven. Lika litet under Helena Gudesdotter första tjensteår, som sedermera, hade Sifwer Andersson bemärkt eller haft anledning misstänka, att hon med någon mansperson hade olofligt umgänge, likasom han ej eller under något af åren 1847 eller 1848 märkt, att Helena Gudesdotter varit i hafvande tillstånd. Närmaste grannar intill Sifwer Andersson äro öfrige åboer på hemmanet Rämne, Hans Hansson och Olaus Christensson, hwilkas åbyggnader äro belägna på något afstånd från Sifwer Andersson, dock ej längre, än att rop dem emellan höres. Något oftare umgänge emellan Sifwer Andersson och hans

grannar hade ej egt rum, men då han, en dag i början af senast förflutna vår, inkommit till Hans Hansson, hade dennes hustru, Oleana Pettersdotter, tillsagt Sifwer Andersson att han ej, såsom tillämnadt var, borde låta Helena Gudesdotter flytta ur huset, emedan hon voro hafvande, hwilket ditintills varit Sifwer Andersson obekant. Många dagar efter detta samtal, hwilket en Skomakare vid namn Andreas Andersson, jemväl åhört, hade Sifwer Andersson, då Andreas Andersson, för verkställande at åtskilligt arbete, vistats i hans hus, i dennes närvaro, tillsagt Helena Gudesdotter, att rykte vore gängse det hon skulle vara hafvande, hwilket Helena Gudesdotter då nekat; men vid ett senare tillfälle, då Sifwer Andersson af hennes kroppsställning tyckt sig kunna sluta till hennes så beskaffande tillstånd, hade han i anledning deraf, till henne yttrat "här får jag snart ställa till barnsöl", hwartill Helena Gudesdotter genmält: "Hwem fan skall I tillställa barnöl at".

Sifwer Andersson hade väl äfwen sedermera bemärkt, att Helena Gudesdotters hafvande tillstånd tilltagit och äfwen derom samtalat med henne, som då hwarken medgifvit sådant eller detsamma förnekat, men hade Sifwer Andersson hwarken derom underrättat andra personer eller eljest vidtagit någon åtgärd, för att hindra Helena Gudesdotter, att i enslighet framföda sitt foster. Sista Midsommar hade Helena Gudesdotter begifwit sig till sin hemort inom Bullaren, för att, enligt eget föregifvande, anskaffa något tjensligt ställe, der hon kunde få inhysa sitt första barn, som förut vistats hos en fattig qvinna; men hade Helena Gudesdotter, efter några dagars bortavaro, återkommit, utan att, enligt egen uppgift, hafwa vidtagit någon åtgärd, för att förskaffa barnet bättre tillhåll.

Då Sifwer Andersson, den 17 sistlidne Juli, kl 6 om morgonen, uppstigit, hade Helena Gudesdotter redan varit utgången; men, utkommen, hade Sifwer Andersson varseblifvit henne vara sysselsatt att valla kreaturen å inägorna, hvilka är belägna å ena sidan om åbyggnaderne, hvaremot utmarken tilltillstöter å den andra. Nedkommen på ången i afsigt att påbörja slätterarbetet, hade Helena Gudesdotter, då Sifwer Andersson till henne framkommit, yttrat något, som Sifwer Andersson ej kunnat höra, derefter hon begifvit sig upp emot åbyggnaderne, invid hvilka hon försvunnit. Sifwer Andersson hade derefter en stund vallat kreaturen, och sedan indrifvit dem på utmarken, hvarefter han sysselsatt sig att på ången, straxt nedanför åbyggnaderne, afslå gräset, dermed fortfarande till dess Helena Gudesdotter, klockan emellan 7 och 8 på förmiddagen, ropat honom in att äta.

Inkommen märkte Sifwer Andersson ej någon förändring hos Helena Gudesdotter och afvisste ej hennes förlossning förr än han om aftonen samma dag, af Olaus Christensson derpå gjordes uppmärksam.

Att Helena Gudesdotter, vare sig under dess första hafvande tillstånd eller nu senast, haft för afsigt att fördrifva fostren och genom intagande af qvicksilfver jemväl försökt sådant förmådde sig Sifwer Andersson ej känna. Men ansåg sådant desto mindre troligt, som Helena Gudesdotter, hwilken sällan bortgått eller af främmande personer emottagit besök, ej varit i tillfälle att förskaffa sig qvicksilfver, som aldrig funnits i Sifwer Anderssons hus eller af honom innehafts, utom vid ett tillfälle för många år tillbaka, då han, under vistelsen hemma hos föräldrarne, inköpt litet qvicksilfver, hvilket blandadt med ister, begagnats att smörja kreaturen.

Sifwer Andersson, som gjordes uppmärksam på de väsentliga skiljaktigheter, hvilka förefunnos emellan de berättelse han sålunda afgifvit och Helena Gudesdotters förut gjorde bekännelse, vidblef, det aktadt, sine uppgifters riktighet, samt förnekade så väl att vara fader till något eller båda de barn Helena Gudesdotter, under tjenstetiden hos honom, skulle framfödt, som att, under medvetande om Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, hafva åt henne anskaffat qvicksilfver till fostrets fördrifvande eller afwistat hennes sedermera fattade uppsåt att afdataga barnet, mindre dertill rådt eller hulpit. Härefter erkände dock Sifwer Andersson, då han till sanningsenlig bekännelse alfvarligen uppmanades, att han,

först en gång höstetiden 1848, på Helena Gudesdotters begäran, åt henne inköpt tvenne mindre gåspennor fyllde med qvicksilfver, som Helena Gudesdotter intagit, för att, efter egen uppgift, dermed bota förstoppning, och sedermera vid Kyndelsmässotiden detta år, likaledes på Helena Gudesdotters begäran, inrest till Strömstad och å härvarande Apothek för 4e RGs, inköpt lika mycket qvicksilfver, som första gången, hvilket Helena Gudesdotter för samma orsak då intaget; men hade Sifwer Andersson, vid båda dessa tillfällen, varit okunnig så väl om Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, som ock om hennes afsigt att använda qvicksilfvret till fostrets fördrifvande, serdeles som Sifwer Andersson ej afwist eller hört sägas att invärtes bruk af qvicksilfver kunde medföra en så beskaffad verkan.

Helena Gudesdotter vidblef sin förra bekännelse med den ändring deri, att hon först i Juli månad 1847 flyttat till Sifwer Andersson och att hennes första förlossning inträffade i början af December månad påföljde året. Widare påminde sig nu Helena Gudesdotter, att sedan Sifwer Andersson, om morgonen den 17 sistlidne Juli, öfwertagit kreaturens vallande, då Helena Gudesdotter, på sätt förut är uppgifvit, af illamående ej kunnat dermed fortfara, hwarom hon underrättat Sifwer Andersson med tillräckligt hög röst för att af denne kunna höras, hade hon först ingått i stugan och der legat en stund, men sedan, då plågorna tilltagit, utgått till den omnämnda bergsklyftan, som är belägen på föga afstånd så väl från åbyggnaderna, som från det ställe, hwaruti Sifwer Andersson vallat kreaturen. Efter förlossningen och barnets mord, hade hon återgått till huset, och, efter tillredt måltid, inkallat Sifwer Andersson, samt för honom då omtalat barnets död.

För att, till vinnande af upplysning i saken, höras, hade Åkl inkallat Sifwer Anderssons tvenne äldsta barn Olaus och Johanna samt broder Johannes Andersson under Rämne, af hvilka den förra, i systrens och faderbrodern frånvarande först hördes, och berättade, det han, som nyligen uppnått 21 års ålder, under de tvenne senast förflutna åren sällan varit hemma och derföre om ifrågavarande brott saknade all kännedom.

Johanna Sifwersdotter, härefter före kallad, upplyste, att hon, nu 17 år gammal, under sommaren 1848 märkt Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, hwilket mot slutet af samma år upphört, utan att Johanna Sifwersdotter erfarit eller hört berättat, att Helena Gudesdotter blifwit med lefvande barn förlöst. Under loppet af sistlidet och innevarande år, hade Johanna Sifwersdotter oafbrutet vistats i tjenst hos främmande personer. Johannaes Andersson hade väl, vid besök hos brodern i slutet af sistl Juni månad, märkt att Helena Gudesdotter varit hafvande, men saknade i öfrigt all kännedom om nu åtalade brott. Till wittnen i saken åberopade Åkl Hemmanägaren Hans Hansson i Rämne samt Pigorna Oleana Ericsdotter ock Johanna Hansdotter derstädes, hwilka, enär jäf emot dem hwarken anföres eller kunde utrönas, tillstoddes wittneseden aflägga, warnades emot edens missbruk, hördes särskilt och berättade:

1. Hans Hansson: att, sedan rykte, på för vt obekant sätt bland grannarne uppkommit, att Helena Gudesdotter skulle vara hafvande, äfvensom att hon, på Sifwer Anderssons inrådan, skulle begagnat sig af något invärtes medel till fostrets fördrifvande, hade, då vt och Sifwer Andersson, en dag i början af sistl Maj månad, tillsammans varit stadde på hemväg från en auktion i grannskapet, den senare förebrått vittnet för det i hans hus dylika yttranden skulle blifvit fälde, dervid Sifwer Andersson bland annat utlätit sig, att ingen skulle behöfva föda hans oäkta barn; att vt vid flera tillfällen efter detta samtal, så tydligt bemärkt Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, att han från sina åbyggnader, hwilka äro belägna på något afstånd från Sifwer Anderssons, på hennes kroppställning kunnat se sådant, då hon gått vid Sifwer Anderssons hus; att vt, den 18 sistl Juli, efter anmodan af Olaus Christensson ock i anledning af dennes berättelse, att Helena Gudesdotter förändrade utseende gafvo anledning till den förmodan, att hon redan blifwit med barn förlöst,

åtföljt honom till Sifwer Andersson, som anträffade sysselsatt med slåttern under det Helena Gudesdotter på något afstånd från honom vallat kreatur, då Olaus Christensson härom först tillsport Helena Gudesdotter, hwilken dock så väl nekat att hafva framfödt barn, som vägrat att medfölja till Läkare för utrönande af sanna förhållandet; att Sifwer Andersson till hwilken Olaus Christensson derefter framställt samma fråga, förmält ? så ? ? ? kunna känna om Helena Gudesdotter framfödt barn, som han ej ens med full visshet afwist hennes hafvande tillstånd, enär, då han en gång, i anledning af derom erfarit rykte, yttrat till Helena Gudesdotter, att han måhända snart finge tillställa barnaöl, hon nekat och vara hafvande; att sedan vt och Olaus Christensson, då deras försök att upptäcka samma förhållande sålunda misslyckats, härefter aflägsnat sig, hade de, redan på aftonen samma dag erhållit underrättelse att Helena Gudesdotter afvikit från stället, hwilket ännu mera ökat deras misstanke om något begånget brott, hwarföre vt, på anmodan af Olaus Christoffersson, genast åtföljt denne till Bullaren, under förundan, att Helena Gudesdotter begifvit sig dit, men hade de, efter fåfång efterspaning, påföljande dag, erhållit underrättelse, att hon, af andra personer blifvit anträffad på ett torp under Rämne och återförd till Sifwer Anderssons bostad; att, sedan vt och Olaus Christensson återkommit hade Helena Gudesdotter hvars utseende då tydligt tillkännagifvit att förlossning skett frivilligt erkänt barnamordet, samt åtföljt dem till en bergsklyfta, belägen 40 famnar från Sifwer Anderssons hus, der hon under några stenar och torfvor framtagit ett nyfödt barn, om hvars hals några linnetrasor varit virande, men som i öfrigt varit naket och till det yttre, så vidt vt iakttagit, syntos oskadadt; samt att Olaus Christensson, återkommen till Sifwer Andersson, förebrått denne att han ej bättre eftersett sitt tjenstehjon, än att hon fått tillfälle begå ett sådant brott, dertill Sifwer Andersson genmält: "ni kunde lika väl se efter henne, som jag", hwarjemte han tillagt något, som om, vid hennes första barnsbörd i hemorten, hennes omgifning måst vakta henne, på det hon ej skulle få tillfälle att i enslighet framföda det foster, hwarmed hon då varit hafvande; ehuru vt ej kunde ihågkomma de ordalag Sifwer Andersson härwid gagnat. Tilläggande vt, på fråga af Åkl att, wid uppmätning, som vt af honom verkstälts, dels på afståndet emellan den omnämnda bergsklyftan och det ställe å ??, der Sifwer Andersson, om morgonen den 17 Juli, af vt Oleana Ericsson skulle blifvit sedd vallande kreaturen, som utgjorde 86 famnar, dels ock afståndet från samma bergsklyfta till ett ställe å utmarken, hwarifrån vt Johanna Hansdotter sagt sig samma morgon hafva hört barnskrik, som utgjorde 200 famnar

Uppläst och widhållet.

2. Oleana Ericsson: att vt, som Onsdagen den 17 sistl månad, på föregående vt, Hans Hanssons, ägor, vallat dennes kreatur, sett att Helena Gudesdotter kl emellan 5 och 6 på morgonen vallat Sifwer Anderssons kreatur på dennes angränsande ägor, men att deremot omkring kl 7 ? morgon Sifwer Andersson sjelf vallat, dermed denne äfwen fortfarit då vt, emellan kl 8 och 9 på förmiddagen senast sett honom sedermera för Åkl o Hans Hansson utvisat det ställe, der hon sett Sifwer Andersson valla sina kreatur.

3. Johanna Hansdotter: att då vt tidigt på morgonen den 17 sistl Juli, utdrifvit sin husbondes kreatur till hans närmsta utmark, hade hon, på något afstånd från Sifwer Anderssons hus fått höra ett häftigt skrik, deraf vt blifvit så förfärad, att hon genast skyndade åter hem, och upplyste vt, att det ställe, hvarifrån hon hört skriket, och hwilket ställe hon för Åkl utvisat, är beläget på den sida om Sifwer Anderssons åbyggnader där utmarken gränsar intill denne.

Upprepat och widkänt.

För inställelsen vid Rätten fordrade vittnena ersättning, under vitsordad uppgift att hit hafva 2 mil; Och tillsades dem, att derom afvakta Härads Rätterns yttrande i slutliga utslaget.

Från vederbörande Provincial Läkare hade till Domhafvanden ankommit följande

“Protokoll, hållet den 21 Juli etc

(Litt: D:)

v281396.b5520

Litt D

Protokoll hållet den 21 Julii 1850 vid Medico legal besigtning och obduction af ett nyssfödt flickobarn.

Detta barn uppgavs vara födt den 17 dennes af Pigan Helena Gudesdotter i tjenst på Remne, samt instoppad under en sten uti utmarken der födseln skulle gått för sig. Helena hade förne barnets födsel nekat att vara hafvande samt äfven, öfver ett dygn härefter, nekat, innan hon kunde förmås att erkänna samt anvisa stället der barnet var gömt.

Yttre besigtningen

Under hakan var ett, omkring två tum långt, smalt märke eller intryckning i huden, som häröfver var pergamentartat. Under och kring högra ögat var huden sprucken och visade att något våld derpå användts. Högra ögat var dunkelt rödaktigt samt något utstående el utträngt ur ögonhålet (orbita). På sidan såväl å låret som armen voro några skrubbsår; ett par dylika äfven på ryggen mellan axlarne. Kroppen fullt utbildad huden slät underbäddad med mycket fett. Barnet 22 3/4 tum långt, vägde 8 3/4 skålpund. Hakspetsdiametern 5 1/2 tum, nackspetsdiametern nära 5 tum samthjessbens = 4 tum. Naglarne blåaktiga, fullt utbildade, räckte litet framom fingerspetsarne. Nafvelsträngen ojämnt afsliten, omkring 4 tum, var svulstig. Blod fanns uti den vid genomskärning. Uti öronen, under högra ögat lock samt i vulva var en hop småhvit massa (fluglarver).

Inre besigtningen

Hufvudets ben fullkomligt utbildade som hos nyfödda fullgångna foster. Hjernan normal fullt utbildad, dess blodkärl fulla.

Bröstat

Svalget tomt. Bröstkorgen upphöjd och bred. Lungorna blekt ljusröda betäckta till större delen av hjertsäcken. Högra lungans främre lob räckte längre fram än den venstras. Vid genomskärning afgofva de ett knastrande ljud. De flöto fullkomligt på ytan af vatten såväl i ? med hjertat och bröstkörteln som hvarje bit för sig, äfwen sedan bitarna blifvit hårdt kramade under vattnet. På venstra lungan fanns en ? luftblåsa, dock voro lungorna ej af röta skadade.

Underlifvet

Här förekom intet anmärkningsvärt utan voro partierna normala som vanligt hos nyfödda

Dag som ofvan

J G Winberg

Provincialläkare

Närvarande

CG Ljungqvist

Kronolänsman

Johan Andersson

arbetskarl

efter hvars uppläsande Åkl företedde följande prestbevis:

1. "Pigan Helena Gudesdotter etc

(Litt: E:)

v281396.b5530

Litt E

Pigan Helena Gudesdotter, i tjenst hos Hemmansegare Sifwert Andersson i Remne, är född i Nafverstad d 24 Sept 1814, hitkom 1847, har tillika svag christendomskunskap, men obehindradt begått den H Nattvarden och hittills haft oklandrad frägd, tills hon ådrog sig misstankar att vara hafvande, det hon dock förnekade; har likväl enskildt erkänt sedermera att hon framfödt och afdagatagit ett nyligen i marken vid Rämne ? dödt flickebarn.

? d 7 Aug 1850

A. P. Traneus, P.L.

Ofvannämnda Piga födde i Nafverstad d 14 Mars 1844, oäkta Johannes, som där vårdas af fattigstyrelsen.

2. "Hemmansägaren Sifwer Andersson etc

(Litt: F:)

v281396.b5540

Litt F

Hemm. Eg. Sifwer Andersson i Rämne, är född i Lur d. 27 Febr. 1800, hitkom 1835, blef enkling d. 29 Maji 1847, har nödig christendomskunskap, obehindrad Nattvardsgång, hittills oklandrad frägd, men har nu af sin tjenstepiga Helena Gudesdotter blifvit angifven att med henne hafva sammanafat 2 oäkta ombragte barn.

Skee d. 7 Aug. 1850

A. P. Traneus. P. L.

som upplästes

Åkl anhöll härefter om ransakningerns uppskjutande, för inkallande af flera personer, hvilkas hörande i saken Åkl ansåg af nöden; däröfver Härads Rätten meddelade följande

Beslut

Med bifall till Åkl anhållan derom förklarar Härads Rätten saken hwilande till Urtima ting å Fredagen den 23 innevarande månad, då Sifwer Andersson, vid hämtningsspåföljd, åter här sig vid Rätten inställa, och dertill Åkl må hafva lagligen inkallat de personer, hvilka han önskar få i saken hörda.

Skolande emellertid genom Domhafvandens försorg infordras vederbörande Provincial Läkares utlåtande deröfver, hwarunder invärtes bruk at qvicksilfver i allmänhet eller den mängd Helena Gudesdotter förgiftat sig hafva intagit till fördrifvande af fostret, på hafvande qvinna kan medföra så beskaffad verkan eller eljest hafva menligt inflytande på fostret eller modern. Hwaremedlan Helena Gudesdotter fortfarande här i Härads häktet förvaras.

Som ofvan

På Härads Rättens vägnar

J M Bååth

1850 den 23 Augusti

Nr 2

Jemlikt HäradsRättens beslut vid Urtima ting den 7 innevarande månad antecknad under No 3 af det förda protokoll, företages åter handläggning af ransakningsmålet angående Pigan Helena Gudesdotter från Rämne och Hemmansägaren Sifwer Andersson i samma hemman, af Krono Länsmannen C G Ljungqvist tilltalade den förra för barnamord och Sifwer Andersson för delaktighet dertill; hwarvid Åkl och Sifwer Andersson personligen tillstädeskommo, samt Helena Gudesdotter från Härads häkte förehämtades.

Åkl anmälde, att han, som med ledning av Helena Gudesdotter uppgift om stället för hennes första förlossning, undersökt, denna ???? barnet kunde finnas i behåll nästlidne dag lyckats, att å utmarken nära Sifwer Anderssons åbyggnader upptäcka benen efter ett barn hvilka legat dolda under några stenar och bredvid desamma lemningar efter ett gröfre ylletyg; samt att Åkl genast till Provincial Läkaren, Herr Doktor Winberg öfverlämnat benen för närmare undersökningar, men deremot medtagit lemningarna efter tyg, som på samma ställe funnits, hvilket Åkl jemväl förevisade.

Sedan Rättens, vid förra ransakningstillfället förde protokoll blifvit uppläst och af Åkl samt de tilltalade vitsordat, uppgaf vidare Helena Gudesdotter, på framställde frågor, att, sedan hon, första gången, under hösten 1848, utan att hon närmare kunde bestämma tiden derför, intagit tvenne pennor qvicksilfver, af hvilka hwardera varit dermed till hälften fyllda, hade hon, då varken deraf ej visat sig, längre fram på hösten och någon tid före den sedermera skedde förlossningen, på Sifwer Anderssons inrådan, ytterligare intagit en penna qvisksilfver, hwilken äfwen varit till häften fylld med dylik medel; att hon kort härefter blifvit plågad af hufvudvärk och lindrig feber, hwilket fortwarit ända till förlossningen, då hon, en afton i början af December månad, känt sig mycket sjuk, ehuru hon ej förmodat att sådant härledt sig från den analkande förlossningen, hade hon, bekymrad öfver sin olyckliga belägenhet, utan bestämd afsigt utgått på vägen, som löper förbi Sifwer Anderssons hus, då hon efter en stunds vandring angripits af så häftiga plågor, att hon blifwit nödsakad att lägga sig ned på marken ett stycke från vägen, der hon i sådant tillstånd blifwit förlöst; att hon, som genast efter förlossningen haft nog krafter för att kunna upptaga barnet, då funnit detsamma vara dött, hwarföre hon låtit detsamma qwarligga medan hon sjelf, efter en stunds hvila, hemgått ock hämtat en stycke goft ylletyg af matväfnad hwarmed hon omvirade barnets kropp som hon sedan undandolt under några stenar. Det af Åkl förevisade tyg, som funnits vid de påträffade benen, befanns wara linningar efter något goft ylletyg; och förmälde Helena Gudesdotter, att hon igenkände detsamma för att vara samma tyg hon omvirat barnet.

Deremot kunde Helena Gudesdotter ej uppgifva tiden, då hon första gången blifvit af Sifwer Andersson lägrad eller med full visshet yttra sig derom huruwida detta första foster varit fullgånget eller icke, men förmodade att så ej varit förhållandet.

Oaktat ?, alfvarliga uppmaningar till sanningsenlig bekännelse, vidblef Sifwer Andersson sina förra uppgifter, med förmälan, att han icke på sätt Hans Hansson i sin vittnesberättelse uppgifvit, för denne yttrat, det han afwist att Helena Gudesdotter skulle sökt att i enslighet framföda det barn hwarmed hon förut under vistelsen i hemmet, varit hafvande, enär ett sådant förhållande varit Sifwer Andersson obekant. Dock medagv slutligen Sifwer Andersson, då han gjordes uppmärksam på det osannolika deri att Hans Hansson, bunden af aflagde vittneseden, skulle omtalat annat, än han verkliggen vetat vara sant, det han till denne och Olaus Cristensson haft det omvittnade yttrandet, samt afgaf, rörande anledningen dertill, följande berättelse att då Sifwer Andersson, en dag i början af sistl vår, träffat Bonden Bernt Christiansson i Torp, inom Bullarens Härad, hade denne frågat

huru Helena Gudesdotter uppförde sig i Sifwer Anderssons tjenst, samt dervid, bland annat omtalat att då hon, för flera år tillbaka varit i Bernt Christianssons tjenst samt Bernt Christianssons och hans hustru derunder märkt, att Helena Gudesdotter varit i hafvande tillstånd, ehuru hon icke kunnat förmås att sådant medgifva, hade, då Helena Gudesdotter, på hwilken de derföre hållit noggrann uppsigt, en dag aflägsnat sig, Bernt Christiansson efterföljt och slutligen anträffat henne i ladugården, hwarest hon på ett aflägset ställe tillagat sig en bädd af halm, och sedan Bernt Christiansson förmått henne att ingå, hade hon samma dag blifvit förlöst med det barn, som ännu lefver.

I öfrigt förmåler Sifwer Andersson, att, utom vid det förr omnämnda tillfälle under hösten 1848, då han i okunnighet om Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, på sätt förut uppgifvit, åt henne anskaffat tvenne pennor qvisksilfver, af hwilka hvardera innehållit dylik metall som en ärtas storlek, hade han ej, under samma år, anskaffat mera qwicksilfver eller ens afwistat, att hon senare ånyo intagit sådant; samt att han icke afvitat hennes första förlossning, och desto mindre egt anledning sådant förmoda, som han icke märkt eller under denna tid hört sägas, att Helena Gudesdotter varit hafvande.

För upplysnings vinnande i sist berättade omständighet, anhöll Åkl det Sifwer Anderssons dotter Johanna Sifwersdotter ånyo måtte varda derom hörd; och uppgaf Johanna Sifwersdotter, före kallad, att genast efter det hon, under sommaren 1848, märkt Helena Gudesdotters hafvande tillstånd hade hon derpå gjort fadren uppmärksam.

Sifwer Andersson medgaf nu, att hans dotter, på sätt denna uppgifvit, tillsagt honom att Helena Gudesdotter vare hafvande, men som han ansett det hafva varit Helena Gudesdotters skyldighet att sjelf gifva sådant tillkänna, hade han ej tillsport henne derom eller vidtagit någon åtgärd, att sådant upptäcka.

Åkl begärde härefter vittnesförhör med Hustrun Oleana Pettersdotter i Rämne och Skomakaren Andreas Andersson i samma hemman, båda, då laga jäf emot dem hwarken anfördes eller kunde utrönas, tillstaddes vittneseden aflägga, varnades mot edens missbruk, hördes serskilt och berättade.

1. Oleana Pettersdotter: att då Sifwer Andersson, en dag i början af Mars månad innevarande år, inkommit i vt bostad, hwarest följande vt äfven då varit närvarande, hade vt som genom rykte erfarit, att Helena Gudesdotter vore hafvande äfvensom att hon i slutet af samma månad skulle flytta från Sifwer Andersson, tillsagt denne om Helena Gudesdotters tillstånd, hvarom han då förmålte sig sakna kännedom, samt att vt, som senare träffade Helena Gudesdotter, å hennes kroppsställning märkt att hon vore hafvande.

Upprepat och vidhållet.

2. Andreas Andersson; att vt, som närvarit, då Oleana Pettersdotter tillsport Sifwer Andersson om Helena Gudesdotter hafvande tillstånd, sedermera, under några dagars vistelse i Sifwer Anderssons hus, väl märkt att Helena Gudesdotter varit hafvande men icke hört Sifwer Andersson derom tillspörja henne. Upprepat och vidkänt.

För inställelsen å tinget fordrade vittnena ersättning, under vitsordad uppgift att hit hafva 2 mil.

Åkl androg härefter, att, ehuru han för det närvarande ej egde sig bekant, huruvida flera personer, än de redan afhörde, kunde om ifrågavarande brott lemna upplysning, han likväl ansåg sig föranlåten ånyo söka sakens uppskjutande för härom skaffa sig närmare

upplysning; och anmälde Åkl i öfrigt, det Herr Provincial Läkare Winberg yttrat sig på en gång vilja omtala utlåtande såväl i förut uppgifvna hänseende som derom, huruvida de till honom öfverlämnade ben kunde anses hafva tillhört ett fullgånget foster.

Då vidare mer ej förekom, afsade Härads Rätten följande

Beslut

Så väl för att lemna Åkl nödigt rådrum till anskaffande af den vidare bevisningen angående ifrågavarande brott, hvarå tillgång han finner, som ock för att från vederbörande Provincial Läkare erhålla utlåtande, så väl i förr uppgifna hänseende som derom, huruvida de anträffade benlämningar efter Helena Gudesdotter första barn må kunna anses hafva tillhört fullgånget foster, pröfvar Härads Rätten nådigt uppskjuta ransakningen till fredagen den 13 instundande September, då Åkl och Sifwer Andersson, den senare vid förr stadgad påföljd, böra sig åter inställa och dertill Helena Gudesdotter fortfarande skall i häkte förvaras; Hvilket afsades Afföres

Som ofvan

På Härads Rättens vägnar

J M Bååth

v281396.b5670

No 22

Protokoll, hållet vid Urtima Ting med Wette Härad i Strömstad den 13 September 1850

Närvarande:

Undertecknad vice Häradshöfding och tillförordnad Domhufvande.

Häradsdomaren Jacob Amundsson i Öddö

Nämndemännen Olaus Nilsson i Tviten

“ Hans Hansson i Nordby

“ Mattis Nilsson i Lystorp

“ Anders Andersson i Massleberg

“ Anders Nilsson i Håfve

“ Nils Nilsson i Slån

No 1

Då Härads Rätten åter till behandling företog det vid urtima ting, den 23 sistlidne månad, senast handlagde ock till denna dag upplystne ransakningsmål ang Pigan Helena Gudesdotter från Rämne och Hemmansägaren Sifwer Andersson derstädes, af Krono Länsman C G Ljungqvist tilltalade, Helena Gudesdotter för barnamord och Sifwer Andersson för delaktighet uti samma brott, inställde sig såväl Åkl som Sifwer Andersson personligen, hvarjemte Helena Gudesdotter från häktet före hämtades.

Åkl anmälde, att, oaktadt anställda efterforskningar, flera personer ej kunnat upptäckas, hvilka om ifrågavarande brott egde upplysningar att meddela, hvarför Åkl fann sig föranlåten öfverlämna saken i närvarande skick till Härads Rättens pröfning, med yrkande det Helena Gudesdotter, jemlikt 16 Cap 1§ M:B:, måtte dömas att mista lifvet genom halshuggning ock Sifwer Andersson, såsom i mindre måhn delaktig uti Helena Gudesdotters brott ådömas den bestraffning Rätten finner skälig.

Från Provincial Läkaren Herr Doktor Winberg hade ankommit följande Embetsutlåtande:

“Till Wette Härads Rätts etc (Litt A:)

v281396.b5690

(Litt: A:)

Till Wette Härads Rätt

Från Krono Länsman C G Ljungqvist har jag mottagit en samling ben, som uppgifvas var funna å hemmanet Remne och förmodades vara lemningar efter ett af Pigan Helena Gudesdotter i början av Dec 1848 framfödt och undangömdt barn; dessa ben voro 2ne Pannben 2 1/2 tum från öfre spetsen mot stora fontanellen till ögonranden, största bredden 1 3/4 tum. Bitar af hjesbenen. Tinning benen 2ne, pars squamosa teml. förenad med pers petrosa. Af kilbenet 2ne alae majores o 2ne alae minores. Öfverkäften, maxilla superior, 2ne litet utbildade med öppen alveolar rand, föga septa alveolaria, de få tänder som i dessa funnos äro öppna nedtill el i roten se ut som hinnor med benafsättning som är starkast i spetsen. Underkäften 2ne (Maxilla inferior) dess 6 á 8 alveoli hafva ringa och obetydliga septa, Flera mindre bitar af ryggkotor. 2ne Ossa humeri 2 1/2 tum. 2ne Ulna 2 3/8 tum. Ett nyckelben. 20 st refben. 2ne höftben (ossa ilium) 1 3/8 tum från främre kanten till den bakre (deras första dimention). 2ne Lårben 2 7/8 tum. 2ne skenben (tibia) 2 5/8 tum, kantiga. 2ne fibula med betsämndhet kan af dessa ben ej afgöras fostrets ålder, dock anser jag det ej hafva varit alldeles fullgånget men dock nära denna tid såsom sannolik haft fådt uti nionde månaden. Detta af följande skäl

1. Hufvudets tvärlinia enl sannolikaste beräkning här 2 2/3 högst 3 tum, då den bör hos fullgångna vara 3 1/2 tum
2. är Kilbenet (os sphenoidum) ännu ej sammanfogat i 3ne delar, neml. de båda stora flyglarne o corpus, utan här finnas 2 alae majores och 2ne alae minores särskilda,
3. äro maxilla superiores och inferiores små och septa alveolaria obetydligt uybildade, serdeles i Maxilla inferior, der de 6 á 8 främste alveoli skola hafva hela benskiljoväggen då de här äro blott ringa och ofullständiga. Tänderna äro öppna nedtill el i roten och se ut som benaktiga hinnor el halfva blåsor med starkaste och mästa benafsättningen i spetsen.
4. Ossa ilium äro små och hela skelettet (de för handen varande benen)är klent och hela dess längd torde antagligtvis ej kunna beräknas öfver 16 tum stora Huruvida det foster efter hvilket benen äro lemningar, vid födseln haft lif kan omöjligen bestämmas. Otroligt synes dock ej att det varit dödt, då det, som nyss är nämnt, ej synes varit alldeles fullgånget.

Hvad det intagna qvicksilfvret beträffar så har visat sig genom anställd obduktion af det sednast af Helena Gudesdotter födda barn, att qvicksilfvret på detta ej haft ringaste menliga inflytande utan att barnet var stort och välbildat samt fullgånget och lefvande framfödt. Icke håller anser jag att det å det förra, el det enligt uppgift 1848 födda, barnet haft något skadligt inflytande i så liten dosis det blifvit intaget el för 4 skrupler(?) hvarföre å närvarande Apothek der qvisksilfvret uppges varit köpt, i handköp lemnas två scrupler. Metalliskt qvicksilfver invertes taget anses verka endast mekaniskt genom sin tyngd och utgår genom tarmkanalen oförändrat utan att förlora af sin vigt el metallglans och synes derfor fullkomligen indifferent; hvilket allt jag ej allenast på aflagd embets ed intygar utan ock, med denna min edeliga förpligtelse, så sant mig Gud hjelpe till lif och själ, bekräftar

Strömstad den 7 Sept 1850

J G Winberg

Provincial Läkare

som upplästes; och då vidare ej förekom, fingo parterne afträda medan Härads Rätten öfwerlade om följande, för dem återkallade. afsagde

Utslag

Alldenstund, hwad förut angår Pigan Helena Gudesdotter, hon inför Härads Rätten frivilligt erkänt, att, sedan hon första gången i början af år 1848 blifwit af Sifwer Andersson lägrad och, efter misslyckadt försök att fostret fördrifva, uti December månad samma år i enslighet framfödt ett ofullgånget foster, som wid födelsen varit dödt och hwilket hon derföre undandolt, Helena Gudesdotter, som wid höstetiden sistl år ånyo blifwit af husbonden lägrad, då hon i början af detta år märkt sig vara hafvande, ånyo försökt att genom intagande af qwicksilfver fostret fördrifva, men då åsyftad verkan deraf ej följt, af bekymmer öfwer sin och barnets värnlösa belägenhet samt för undvikande af den skam, som upptäckten af hennes dittills förteguna hafvande tillstånd skolat medföra, fattat beslutet att afhända sitt blifvande barn lifvet och i sådant uppsåt, då hon, den 17 sistlidne Juli, märkt förlossningen nalkas, utgått från boningshuset till en närbelägen bergsklyfta, hwar est hon framfödt ett lefvande barn, om barnets hals hon genast virat några linnetrasor och sedan hon trodt detsamma vara dödt undandolt barnets kropp under några stenar och torfvor; fördenskull och som denna Helena Gudesdotter bekännelse blifwit under ransakningen styrkt, bland annat, af de utredda och af vittnen intygade förhållanden, att hon, hwars kroppsställning och yttre utseende under tiden före sista förlossningen, gifwit de personer, hwilka henne närmast angifwit, fick anledning att förmoda hennes hafvande tillstånd, sedermera, dagen efter barnets födelse, får vittnen, hwilka, i anledning af den förändring hennes utseende då undergått, henne derom tillsport, ej allenast erkänt barnamordet, utan äfwen utvisat stället, hwarest detsammis döda kropp varit undangöd och der den jämväl anträffats, dold under stenar och torfvor och om halsen omvirad med linnetrasor att ett vittne, tidigt på morgonen samma dag Helena Gudesdotter uppgifvit sig hafva blifvit med barn förlöst sett henne valla Sifwer Anderssons kreatur, men att denne sjelf några timmar senare dermed varit sysselsatt och att ett annat vittne vid den tid, då förlossningen skulle försiggått, hört ett starkt skrik från det ställe af utmarken, der barnets kropp sedan anträffats; samt vederbörande Provincial Läkare efter anställd besigtning å den döda kroppen, intygat, att barnet, som varit fullgånget och efter födseln haft lif, njutit döden såsom följd dels af det yttre våld detsamma undergått, hwarom åkommor å dess kropp burit vittnesbörd, dels ock af försummad omvårdnad;

Alltså och enär Helena Gudesdotter sålunda är lagligen tillvunnen att med fri vilja och stadgat råd hafva sitt nyfödda barn å lön lagt och thy afdagatagit, samt henne derjemte till last ligger, utom lägersmålet, att hon dels sökt fostren fördrifva, ehuru dervid betjande sig af medel, som icke i allmänhet ej kunnat en så beskaffad ? hon medföra, dels ock, under förtigande jemväl af sitt första hafvande tillstånd, sitt så framfödda, ofullgångna foster å lön lagt, pröfvar Härads Rätten, i förmågo af 53 Capitlet 1§ M:B: och Kongl förordning den 10 April 1810, samt 16 Cap 1,2 och 4 §§ samma Balk, sådant första ämnade tvenne §§ lyda uti Kongl förordning den 20 Januari 1779, rättvist, det Helena Gudesdotter, som för lägersmålet gjort sig skyldig att till Skee församlings kyrka böta 2 dr smt samt enskilt skriftas och aflöas, för försök att foster fördrifva till 100 dr smt böter och för det hon dess första, ofullgångna foster å lön lagt, till 50 dr smt böter, men för barnamordet är till dödsstraff förfallen skall för alla dessa förbrytelser, i ena bot, mista lifvet genom halshuggning.

Beträffande dernäst Sifwer Andersson, så enär, emot hans nekande, bevisning ej förekommer derom, att han, efter hwad Helena Gudesdotter föregifvit, henne lägrat, och således

vara fader till någotdera eller båda de barn, hon, under inflytelse i Sifwer Anderssons tjenst, framfödt, pröfvar Härads Rätten lagligt honom härutinnan frikänna; ock ehuru, beträffande angifvelsen det Sifwer Andersson skall, efter erhållen kunskap om Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, ej allenast uppmanat henne, att, till föstrets fördrifvande, intaga qwicksilfver, som han, för sådant ändamål, anskaffat, än äfven då syftad verkan deraf icke följt, hafwa afwitat Helena Gudesdotters afsigt att fostret efter födelsen afdagataga och henne i samma uppsåt styrkt, Sifwer Andersson, sedan han i förstom förmodat, att om Helena Gudesdotters hafvande tillstånd under året 1848 hafva egt ringaste kunskap, eller under samma åren någonsin hafwa innehaft qwicksilfver, mindre sådant åt henne, i förenämnde ändamål, anskaffat, sedermera vidgått, det han ej allmänt under hösten nyssnämnde år och sedan han af sin dotter gjorts uppmärksam på Helena Gudesdotters hafvande tillstånd, åt henne anskaffat qwicksilfver till invertes bruk, utan äfwen, i början af innevarande år, sådant till lika begagnande åt henne inköpt, hwarförutan Sifwer Anderssons ådagatagde liknöjdhet att efterforska Helena Gudesdotters tillstånd ? hans förhållande wid hennes sista förlossning ock upptäckten af då verkställda barnamordet, att dessa angifvelser gifva en ökad styrka; Likväl och som Sifwer Andersson enständigt förnekat, så väl att åt Helena Gudesdotter hafwa anskaffat qwicksilfvret för att till fostrens fördrifvande användas, som ock att om hennes uppsåt att afdagataga sitt sista barn hafva egt ringaste kunskap, mindre dertill rådt eller hulptit, samt bevisning till hans öfvertygande härom ej kunnat förebringas, finner Härads Rätten, det Sifwer Andersson ej, i brist deraf, kan i denna del åt saken fällas; Hwaremot ock då Sifwer Andersson, ehuru Helena Gudesdotters hafvande tillstånd så väl under året 1848 som före sista förlossningen varit honom nogsam bekant, uraktlåtit att, då Helena Gudesdotter hwarken gifvit sådant tillkänna eller, derom tillspord, velat sådant bestämt medgifva, vidtaga ringaste åtgärd till upptäckande af rätta förhållandet eller sökt hindra henne från att i enslighet framföda fostret, oakadt honom varit bekant, att Helena Gudesdotter förra ?, vid hennes föregående förlossning sett sig nödsakad att henne derföre noga vakta, anser Härads Rätten, med stöd af Kungl förordning den 12 Juli 1750, det Sifwer Andersson, för hwad honom sålunda till last ligger, ej kan undergå att, jemlikt 61 Cap 3§ M:B: jemförd med 16 Cap 1§ samma Balk och Kungl förordning den 20 Januari 1779, böta 50 dr smt med 16 Rdr 32 sh Bco till treskiftes emellan Kronan, Häradet och Åkl, Kr: Läns: Ljungqvist, eller i brist af böter undergå 14 dagars fängelse wid vatten och bröd i Länshäktet.

Skolandes af Helena Gudesdotters tillgångar gäldas kostnaden för besigtningen å det döda barnet, eller, vid bristande tillgång utgå af för sådant ändamål anslagne allmänne medel; hwarjemte Helena Gudesdotter och Sifwer Andersson gemensamt, eller den som gälda gitter, skola godtgöra i saken hörde vittna Hans Hansson, Oleana Ericsson, Johanna Hansdotter, Oleana Pettersdotter och Andreas Andersson för deras inställelse vid Rätten med 1 Rdr 32 sh Bco till dem hwardera. Dock varder detta Rättens beslut, jemlikt 25 Cap 5§ R:B:, Kongl Majts och Rikets Höglofliga Götha Hof Rätts närmare pröfning och skärskådande underställt.

Den, som detta Utslag etc.

(Besvärshänvisning till häktad)

Skolande Helena Gudesdotter genast till Länsfängelset införpassas, för att Kungl HofRättens Utslag det afbida.

Justitie-stats-ministerns underdåniga berättelse till Kongl. Maj:t angående civila rättegångsärendena och brottmålen i riket. År 1850

60) W e t t e H ä r a d . Pigan Helena Gudesdotter från Rämne, tilltalad och sakfäld för barnamord, uppgaf vid ransakningen inför Häradsrätten, att hon, som förut framfödt ett oäkta barn, hvilket ännu lefde, efter inträde i tjenst hos en Bonde, blifvit af denne lägrad och, märkande sitt hafvande tillstånd, på inrådan af honom, intagit qvicksilfver till fostrets fördrifvande, hvaraf åsyftad verkan ej följt, utan hade hon någon tid derefter blifvit förlöst med ett ofullgånget foster; samt att hon, ånyo lägrad af husbonden och kommen i hafvande tillstånd, åter försökt att medelst intagande af qvicksilfver, fördrifva fostret, men då sådant ej lyckats, på lägersmannens förnyade inrådan, afdagat barnet genast efter dess födelse. Helena Gudesdotter visade under ransakningen en hög grad af enfald och sinnesslöhet samt syntes, vid utöfvandet af dessa brott, hafva varit redskap i en annans hand. Lägersmannen kunde, i brist af full bevisning, ej till delaktighet i barnamordet saker fällas.

Bergeröd var ett gammalt dragon torp under stamroten Skackestad, Naverstad. Rotesoldat på Bergeröd mellan åren 1810 - 1819 var Gude Halfvardsson Torn, f. 1788. Han var med i kriget mot Norge 1813 - 1814. Han var gift med Anna Andersdotter f. 1792. De fick 1814 en dotter som döptes till Helena (Gudesdotter). 1816 föddes dottern Anna Maria.

1818 uppges de bo på Långevalls såg.

1819 föds sonen Halfvard. Härifrån flyttar familjen till ett Ödetorp Kråkelund under Smeberg.

1826 föds sonen Anders, 1829 dottern Johans och 1831 dottern Anna Maja.

1844 arbetar dottern Helena som piga på Torp, Smeberg. Hon föder samma år en oäkta son, Johannes. Hon flyttar hem till föräldrarna på Mårtensröd.

1845 dör systemen Johanna och sedan modern Anna Andersdotter. Fadern Gude Thorn Andersson(!) är bräcklig. Familjen bor då på Mårtensröd.

1847 flyttar Helena Gudesdotter till Remne. Sonen Johannes är kvar i Naverstad där fattigstyrelsen har tagit hand om honom.